

1. Birey olarak dünyaya geldiğimiz andan itibaren çeşitli roller üstleniriz. Bu rollerimizin bir kısmı biyolojik özelliklerimizden kaynaklanır, seçme şansımız yoktur. Bazı rollerimizi ise ilgi ve yeteneklerimiz doğrultusunda sonradan kazanırız.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi ilgi ve yeteneklerimiz doğrultusunda kazandığımız rollerimizden biri değildir?

- A) Öğretmen B) Arkadaş
C) Kardeş D) Mimar

2. "Bu yıl sınıfımıza Almanya'dan Jürgen adlı yeni bir arkadaşımız geldi. Jürgen; sarı kıvrık saçları, çilli teni ve uzun boyu ile hiç de alışık olmadığımız bir görünüme sahipti. Biraz Türkçe biraz Almanca konuşan, her şeyi ile bizden farklı olan Jürgen'le kimse aynı sırada oturmak istemedi. Hatta bazı arkadaşlarımızın velileri bile bu durumdan rahatsız oldu. Ancak kısa süre sonra Jürgen'in derslerdeki başarısı hepimizin dikkatini çekti. Üstelik basketbolda o kadar iyiydi ki, hepimiz onunla aynı takımda olmak istiyorduk. İletişim kurdukça onun esprili ve yardımsever yönünü de keşfettik. Okula geldiği ilk günü hatırlıyorum da, onun hakkında ne çok yanılmışız."

Verilen metinden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Farklılıklara saygı duyulmalıdır.
B) İnsanlara karşı ön yargılı olunmamalıdır.
C) İnsanlar görünüşüyle değerlendirilmemelidir.
D) İnsanlar birbirleriyle aynı görüşe sahip olmalıdır.

3. Ön yargının, ayrımcılığın ve çatışmanın Azalmasını istiyorsak toplumsal temas artırılmalıdır. İnsanlar arasındaki bağ güçlendirilmelidir. Bunun yanında empati ve karşılıklı saygı anlayışı da geliştirilmelidir. Ön yargıların azalması; toplumsal uyumun, birlik ve beraberliğin kuvvetlenmesini sağlayacaktır.

Metne göre ön yargıların azaltılması için öncelikle aşağıdakilerden hangisi gereklidir?

- A) İletişimin geliştirilmesi
B) Sanatsal faaliyetlerin artırılması
C) Eğitim seviyesinin yükseltilmesi
D) İnsanlar arasındaki gelir farkının azaltılması

4. "Hangi çiçek diğerini sarı açtı diye ayıplar, Hangi kuş farklı ötünce diğerine yasak koyar. Derisinden, dilinden ötürü öldürülüyor insanlar Ah insanlar, her şeyi bulup kendini bulamayanlar."

Şairin dörtlükte eksikliğini hissettiği kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kendini tanıma
B) Farklılıklara saygı
C) Toplumsal ayrışma
D) Yardımlaşma ve dayanışma

5. Eğitim gördüğü okulda Suriyeli öğrencilerin olduğunu fark eden 6. sınıf öğrencisi Mehmet ilk günden bazı öğrencilere tepki göstermiş, onların yanına oturmalarına müsaade etmemiş, bu durumdan duyduğu rahatsızlığı akşam evde anne ve babası ile paylaşmıştır. Haberlerde Suriye'de yaşanan iç savaşın etkisiyle bombalanmış şehirler ve zor durumda kalan insanların görüntülerini izleyen Mehmet, tepkisinin yanlışlığını fark etmiştir.

Yukarıda verilen parçada Mehmet'in göstermiş olduğu tepki;

- I. Rekabet
II. Ön yargı
III. Cinsiyet ayrımcılığı

durumlarından hangileriyle açıklanabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III

6. "Geçmişinin sürekliliğini kaybeden bir millet, her şeyini kaybetmeye mahkumdur. Hafızası parça parça kopmuş bir akıl hastası gibi geçmişiyile, hatıralarıyla ve benliğini birleştiren bütün varlık unsurlarıyla ilgisi kesilmiştir."

Peyami Safa'nın bu sözü ile milli birlik ve beraberliğimize güçlendiren unsurlardan hangisine değinilmiştir?

- A) Dil
B) Din
C) Tarih
D) Gelenekler

7. Salı günü iş yerinden çıktığımda çok yorgundum. Eve yürüyerek gitmekten vazgeçip durakta minibüs beklemeye başladım. Tam minibüse bineceğim sırada şoför dikkatimi çekti, bir kadındı. Hemen binmekten vazgeçtim. Neticede şoförler erkek olmalıydı. Ayrıca minibüs kullanmak kadına hiç yakışmıyordu.

Bu parçaya göre;

I. Ön yargılı davranılmıştır.

II. Empati yapılmıştır.

III. Cinsiyet ayrımcılığı yapılmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II

C) I ve III D) II ve III

8. Orta Asya'da karasal iklim hâkim olduğundan yaz ayları oldukça sıcak geçerken kışları oldukça soğuktur. Bölgede yaşayan Türkler, iklimin etkisiyle diğer milletler gibi hayvancılık ve ticaretle uğraşmışlardır. Türkler, büyük hayvan sürülerine otlak ve su bulmak için bu coğrafyada sürekli hareket hâlinde olmuşlardır. Kurdukları devletin sınırları içerisinde "yaylak" ve "kışlak" alanlar arasında göçebe bir yaşam sürmüşlerdir. Doğaya karşı verilen mücadele Türklerle sosyal, siyasi, askeri yetenekler kazandırmıştır. Orta Asya'nın ağır iklim şartları burada yaşayan Türklerin her an tedbirli ve hazır olmasını sağlamıştır.

Buna göre Orta Asya Türk toplumu ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

A) Konargöçer yaşam tarzını benimsemişlerdir.

B) Zorlu coğrafi koşullar askerlik becerilerini geliştirmiştir.

C) Yaşadıkları coğrafya, toplumsal kimlikleri üzerinde etkili olmuştur.

D) Ticaret yollarını denetim altına almak için Çin Seddi'ni inşa etmişlerdir.

9. Orta Asya'da Hunlara ait olduğu kabul edilen bir kurganda yapılan kazılar sonucu altın ve gümüş eşyalar, halı ve kilimler, demir, kılıç ve at koşum takımlarına rastlanmıştır.

Verilen bilgilere göre Orta Asya Türk Devletleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

A) Atı evcilleştirdikleri

B) Madencilikle uğraştıkları

C) Yerleşik hayata geçtikleri

D) Dokumacılıkla ilgilendikleri

10. Türkler İslamiyet'i kabul ettikten sonra;

- ✓ Karahanlı hükümdarı Satuk Buğra Han Müslüman olmuş ve Abdülkerim adını almıştır.
- ✓ Gazneli Mahmud, Abbasi Halifesi adına hutbe okutmuş ve Türk hükümdarları arasında "Sultan" unvanını kullanan ilk hükümdar olmuştur.
- ✓ Selçuklu Sultanı Alparslan ve Melikşah Dönemi'nde vezirlik yapan Nizamülmülk'ün çalışmalarıyla Nizamiye Medreseleri kurulmuştur.

Buna göre,

I. Yeni eğitim kurumları açılmıştır.

II. Türkler İslam dünyasının dini lideri olmuştur.

III. Hükümdarlar İslami isim ve unvanlar almıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I ve III

C) II ve III D) I, II ve III

11. Aşağıda Gazneli Mahmut dönemi ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir;

- "Sultan" unvanını kullanan ilk Türk hükümdarı olmuştur.
- İslamiyet'i Hindistan'da yaymak için bölgeye 17 sefer düzenlemiştir.
- Firdevsi'nin dünyaca ünlü eseri Şehnâme, Gazneli Mahmut'a yazılmıştır.

Bu bilgilere göre Gazneli Mahmut Dönemi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İslam kültüründen etkilenilmiştir.

B) Edebiyatla ilgili gelişmeler yaşanmıştır.

C) İslamiyet'in gelişmesi için çaba harcanmıştır.

D) Türkler İslamiyet'i bu dönemde kabul etmiştir.

12. Malazgirt Zaferi'nden sonra Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliklerine ait;

- Tokat Niksar'da Anadolu'daki ilk medreselerden biri olan Yağlıbasan Medresesi,
- Erzincan Tercan'da içerisinde kervansaray, hamam, mescit ve türbe olan Mama Hatun Külliyesi,
- Sivas'ta taş işlemleri ile ünlü Divriği Ulu Camii,
- Diyarbakır'da dünyanın en büyük taş kemerine sahip olan Malabadi Köprüsü yapılmıştır.

Buna göre Anadolu'da kurulan İlk Türk beylikleri ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

A) Askerî yapıların inşa edilmesine önem vermişlerdir.

B) Ticaretin gelişmesine yönelik yapılar inşa etmişlerdir.

C) Mimari alandaki çalışmalarla Anadolu'yu bayındır hâle getirmişlerdir.

D) Anadolu'da bilim ve eğitim hayatının gelişmesine yönelik faaliyetlerde bulunmuşlardır.

13. "Her biriniz, memlekete dair düşünüp saltanatımız devrindeki aksaklıkları tespit ediniz. Divan ve sarayınızda yerine getirilmesi gerekirken, yapılmayan yahut gözümüzden kaçan durumları tespit ediniz. Ayrıca evvelki sultanların yaptıkları hâlde bizim yapamadığımız durumları tespit ediniz. Üzerinde düşünelim, bu düşünceleri hayata geçirelim ki din ve dünya işlerimiz yolunda ve yordamında devam etsin."

Sultan Melikşah'ın bu sözleri ile aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenemez?

- A) Hizmetlerin kontrol edilmesini
- B) Ülke sorunlarına duyarlı olunmasını
- C) Halkın yönetime katılımının sağlanmasını
- D) Önceki yöneticilerin eksikliklerinden ders alınmasını

14. Bir yerin coğrafi konumu matematik (mutlak) konum ve özel (göreceli) konum olmak üzere ikiye ayrılır. Matematik konum, o ülkenin paralel ve meridyenlere göre dünya üzerindeki yerini belirtir. Özel konum ise bir ülkenin kıtalara, denizlere, karayollarına, dünyanın önemli ülkelerine göre konumunu ifade eder.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin matematik (mutlak) konumuyla açıklanamaz?

- A) Orta kuşakta olduğundan dört mevsim belirgin olarak yaşanmaktadır.
- B) Güneyinden kuzeyine gidildikçe güneş ışınlarının geliş açısı küçülür.
- C) Kuzeyden esen rüzgârlar sıcaklığı düşürürken, güneyden esen rüzgârlar sıcaklığı yükseltir.
- D) Uluslararası enerji yollarının (boru hatlarının) geçiş noktasında önemli bir kavşak durumundadır.

15. Mine: "Yaşadığım şehirde ormanlar geniş yer tutuyor. Ayrıca deniz kenarında bulunan şehrimizin iklimi de ılıman, güneşli gün sayısı fazladır. Arazilerimiz çok geniş ve verimlidir. Bu şehir herkesin yaşamak isteyeceği bir yerdir."

Mine'nin yaşadığı şehirde aşağıdaki faaliyetlerden hangisinin gelişmesi için gerekli şartlardan söz edilmemiştir?

- A) Madencilik
- B) Deniz turizmi
- C) Tarımsal üretim
- D) Kereste üretimi

16. Türkiye dağlık ve engebeli bir yeryüzü şekline sahiptir. Ortalama yükseltisi 1132 metre'dir. Yükseklerle çıkıldıkça her 200 metre de 1C° sıcaklık azalır. Türkiye'nin batısında bulunan İzmir'den doğusunda bulunan Van'a doğru gidildikçe sıcaklık ortalamaları düşer.

Bu bilgilere göre;

- I. Yükselti artışının sıcaklığı düşürdüğü
- II. İzmir'in yükseltisinin Van'dan az olduğu
- III. Dağların güney yamaçlarının kuzey yamaçlarından daha sıcak olduğu

yargılardan hangilerine ulaşabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III

17. Doğu illerimizde yükseltinin fazla olması kış turizmini ve hayvancılık faaliyetlerini olumlu etkilemiştir. Hayvancılığın gelişmesi et ve süt ürünlerine bağlı tesislerin açılmasını sağlamıştır. Akdeniz ve Ege kıyılarımızda ise iklimin elverişli olması seracılık ve yaz turizminin gelişmesini sağlamıştır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Yükseltinin az olduğu yerlerde hayvansal ürünlere dayalı sanayi tesisleri gelişmemiştir.
- B) Doğal çevre koşulları o bölgede görülen turizm türlerini etkilemektedir.
- C) Bir bölgenin sosyoekonomik yapısı coğrafi özelliklerinden etkilenir.
- D) Üretim faaliyetleri doğal çevre koşullarından etkilenir.

18. Dünya üzerindeki bir yerin kıtalara, okyanuslara, geçitlere, su yollarına ve kentlere olan uzaklığına göreceli (özel) konum denir.

Türkiye'nin;

- I. İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahiptir.
- II. Üç tarafı denizlerle çevrili bir yarımada ülkesidir.
- III. Orta kuşakta yer aldığı için yıl içinde dört mevsimi belirgin olarak yaşamaktadır.
- IV. Üç kıtanın birbirine en çok yaklaştığı yerde tam bir kavşak noktasında kurulmuştur.

özelliklerinden hangileri göreceli (özel) konumuyla açıklanabilir?

- A) Yalnız I
- B) II ve IV
- C) I, II ve III
- D) I, II ve IV

19. Kutup ikliminde toprak devamlı donmuş hâlde olduğundan bitki örtüsü yoktur. Aynı zamanda tarım ürünleri yetiştirilemez.

Avcılık ve balıkçılık insanların önemli geçim kaynağıdır. Kışın buzdan ve balina kemiklerinden yaptıkları İgloo denilen kubbeli, geleneksel evlerde yazın ise çadırlarda yaşarlar.

Yukarıda verilen metinden çıkarılabilecek en kapsamlı yargı hangisidir?

- A) Kar yağışlı yerlerde tarım yapmak zordur.
- B) İklimin, doğal bitki örtüsüne etkisi fazladır.
- C) İklimin doğal çevre ve insan yaşamı üzerinde etkisi vardır.
- D) Barınmak için çevrede bulunan malzemelerden yararlanılmaktadır,

20. Arkeolojik kazılar sonucunda toprak altından çıkarılan kalıntılar çıkarıldıkları yerde veya ülkemizin değişik müzelerinde sergilenerek yerli ve yabancı ziyaretçilerin ilgisine sunulmaktadır. Bu durum ülkemize gelen ziyaretçi sayısını artırmaktadır.

Arkeolojinin aşağıdaki alanlardan hangisine katkı sağladığı söylenebilir?

- A) Tarım
- B) Turizm
- C) Ticaret
- D) Sanayi

21. Yazarların aylarca hatta yıllarca çalışarak, fikir üreterek, emek vererek yazmış oldukları eserleri, izin almadan gizlice çoğaltmak korsan ürün olarak nitelendirilir. Korsan ürünlerin satışı yasal olmadığı için, korsan satışlara vergilendirme yapılamamaktadır.

Bununla birlikte eser sahipleri emeklerinin karşılığını almadıkları gibi yaratıcılıkları da etkilenmektedir.

Buna göre korsan ürün alım ve satımının aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenemez?

- A) Devlet gelirlerinin azalmasına
- B) Toplumun bilinçlenmesine
- C) Üretkenliğin azalmasına
- D) Fikir hırsızlığına

22. Alman ordusu II. Dünya Savaşı'nda Hitlerin emriyle Sovyet topraklarına girmiş, Moskova önlerine geldiğinde kar fırtınasına yakalanmıştır. Alman ordusu üç hafta içinde Moskova'da soğuk ve buna bağlı hastalıklardan dolayı 155 bin askerini kaybetmiştir.

Yaşanan bu durum aşağıdaki bilim dallarından hangisi hakkında bilgi sahibi olmanın gerekliliğini ortaya koymaktadır?

- A) Arkeoloji
- B) Felsefe
- C) Coğrafya
- D) Nüvizmatik

23. Aysel, Avustralya'da yaşanan yangın felaketi konusunda genel ağdaki sitelerden ve kütüphaneden araştırma yapmıştır.

Yaptığı araştırma sonucunda yangında onlarca insanın, milyonlarca hayvanın öldüğü ve milyonlarca dönüm arazinin küle döndüğünü tespit etmiştir. Yangının küresel ısınmaya etkilerinden de bahseden Aysel yangınlar konusunda tedbir ve önlemler ile ilgili edindiği bilgileri de raporuna yazmıştır. Son olarak da yararlandığı kaynakları yazarak çalışmasını tamamlamıştır.

Buna göre Aysel, yaptığı bilimsel araştırmada aşağıdakilerden hangisi ile ilgili bir çalışma yapmamıştır?

- A) Varsayımda bulunma
- B) Kaynakça oluşturma
- C) Konu belirleme
- D) Veri toplama

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	D	A	B	B	C	C	D	C	B
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
D	A	C	D	A	B	A	D	C	B
21	22	23							
B	C	A							

